

FRAUDE IN HET SCHEEPVAARTBEDRIJF

Kapt. I.o. Arnold CLAUS, 1998

Zolang de koopman eigenaar was van het koopvaardijship en met dit meevoer, liet hij weinig gelegenheid tot diefstal of bedrog tijdens de reis. "Barratry of the Master, Mariners etc." als verzekerd risico, verschijnt pas in de laat-middeleeuwse polissen, wanneer de koopman thuis blijft, de Beurs frequenteert en het schip met de lading toevertrouwt aan een kapitein, resp. een despachadore.

Maar vandaag zijn de fraude met vervoers- en bankdocumenten en ontvreemding van hele scheepsladingen een globale business geworden van, naar schatting, 200 miljard Amerikaanse dollar.

Omwille van zijn academische kennis en zijn praktische ervaring als scheepsofficier, later walkapitein bij de zeerederijen Deppe, UBEM en Bocimar, en marietiem expert, was kapitein ter lange omvaart A. Claus de aangewezen persoon om een uitvoerige lezing te houden, die tegelijk boeide door de spannende verhalen over spectaculaire gevallen van fraude en ontvreemding, en leerde hoe de internationale handel zich kan verweren tegen zulke misdrijven.

In 1980 besloot de International Chamber of Commerce (I.C.C.) in Londen tot de oprichting van het International Maritime Bureau (I.M.B.), met de opdracht:

- de gevallen van maritieme fraude op te sporen en te beschrijven;
- deze te voorkomen door informatie te verschaffen aan de internationale handels- en vervoerswereld over deze gore praktijken en over de identiteit van de misdadigers.

Dat initiatief werd openbaar goedgekeurd - zonet efficiënt ondersteund - door de Verenigde Naties, die een zeer uitvoerige resolutie richtten tot alle aangesloten regeringen om deze misdrijven te bestraffen en te voorkomen. Van dat bestraffen werd weinig bereikt, omdat politie en justitie van de nationale Staten waar zulke misdrijven gepleegd worden, door vaak onoverkomelijke juridische problemen van territoriale bevoegdheid en nationale soevereiniteit gehinderd worden - ook al wanneer zij dit energiek zouden willen...

Bestrijding door voorkoming blijkt dus hoofdzakelijk een opdracht voor de zakenlieden om, door eigen initiatief, te zorgen voor:

- strenge keuze van betrouwbare handelspartners;
- diepgaande controle van de authenticiteit van handels- en vervoersdocumenten;

- materiële beveiliging van containers en opslagplaatsen.

Een daadwerkelijke gunstige invloed gaat ook uit van de International Association of Airport en Seaport Polices, opgericht in 1970 te Boston (USA) en wereldwijd uitgebouwd in 1974 om criminele activiteiten op te sporen, aanbevelingen te verspreiden om deze te verhinderen en informatie en samenwerking te organiseren tussen de nationale politiediensten teneinde de veiligheid van de internationale goederenstromen te verbeteren.

Met gelijkgerichte doelen werd door het Britse Gemenebest een "Fraud Liaison Officer" aangesteld. De kracht en slagvaardigheid van deze organisatie om bovendien de fraudeurs te vervolgen en te bestraffen, berust in het feit dat de minister van Justitie van de Commonwealth bevoegd is om voorstellen in te dienen bij zijn collega's van Justitie in de lidstaten; dezen kunnen de voorstellen onmiddellijk ten uitvoer brengen zonder de jarenlange procedures te moeten doordlopen van ondertekening, ratificatie en tenuitvoerlegging, die zoveel nuttige ontwerpen van internationale overeenkomsten van de Verenigde Naties gedurende vele jaren verlammen.

Geïnteresseerde zakenlieden kunnen bij hun plaatselijke Kamer van Koophandel een uitvoerige brochure verkrijgen over de voorkoming en bestrijding van maritieme fraude.